
ZARYS KURSU FUTOUR I RAMY NAUCZANIA ROZWOJU UMIEJĘTNOŚCI

Finansowane przez Unię Europejską. Poglądy i opinie wyrażone są jednak wyłącznie poglądami autora (autorów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Ani Unia Europejska, ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Spis treści

1.	Wstęp	3
1.1	Wprowadzenie do projektu FuTour i jego głównych założeń.....	3
1.2	Grupa docelowa	4
1.3	Finansowanie	4
1.4	Partnerstwo projektu.....	4
2.	Poradnik użytkownika.....	5
2.1	Identyfikacja potrzeb edukacyjnych	5
2.2	Określenie celów nauczania	6
2.3	Zaprojektuj proces uczenia się – struktura i sekwencje szkoleniowe	7
2.4	Twórz angażujące i efektywne doświadczenia edukacyjne.....	29
2.5	Opracowane materiały edukacyjne.....	31
3.	Załącznik	32
3.1	Materiały do nauki:	32
	materiały w języku niemieckim	32
	materiały w języku greckim	32
	materiały w języku polskim.....	32
	materiały w języku włoskim	32

1. Wstęp

1.1 Wprowadzenie do projektu FuTour i jego głównych założeń

Projekt „FuTour” ma na celu promowanie zrównoważonej i cyfrowej turystyki poprzez poprawę wykształcenia i prawidłowe planowanie rozwoju zawodowego operatorów w tej dziedzinie. Projekt, zgodny z polityką turystyczną UE, koncentruje się na wspieraniu kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) w branży turystycznej tak, aby na nowo zdefiniować branżę i zaadaptować do niej innowacyjne strategie. Celem projektu jest dostosowanie kształcenia i szkolenia zawodowego do najnowszych trendów, metod i narzędzi, umożliwiając organizatorom kształcenia i doskonalenia zawodowego opracowywanie autentycznych programów nauczania i kursów przygotowujących przyszłych specjalistów do bycia konkurencyjnymi i zdolnymi do podjęcia pracy w sektorze turystyki.

Kładąc nacisk na kompetencje i umiejętności cyfrowe, projekt umożliwia jego beneficjentom tworzenie niezależnych i skutecznych ścieżek kariery w branży turystycznej, zapewniając zrównoważone dochody i dobrobyt społeczno-ekonomiczny. Zdobyta w trakcie realizacji projektu wiedza obejmuje także ekologiczne i zrównoważone metody, które docelowo przyczynią się do przezwyciężenia kryzysów gospodarczych w sektorze turystycznym.

Wieloaspektowe i kompleksowe podejście przyjęte w ramach projektu umożliwi osobom zajmującym się kształceniem i szkoleniem zawodowym dostęp do cennych spostrzeżeń, programów nauczania i kursów przy ograniczeniu ich powielania i czasu potrzebnego na poszukiwanie odpowiednich zasobów edukacyjnych. W rezultacie uczniowie zyskają całościowe spojrzenie na rozwój swojej kariery w branży turystycznej, wspierając jej siłę, zrównoważony rozwój i odporność. Dzięki szerokiemu zakresowi geograficznemu projektu proponowane wzorce i rozwiązania mogą potencjalnie wzbogacić wiedzę z zakresu turystyki cyfrowej osób i instytucji spoza zaangażowanych regionów, ukazując znaczenie nowoczesnych technologii zarówno w regionach metropolitalnych, jak i mniej znanych, zwiększając w ten sposób widoczność i korzyści ekonomiczne dla wszystkich zaangażowanych interesariuszy.

Sektor turystyki jest bardzo rozdrobniony, a podsektory takie jak transport, zakwaterowanie, restauracje i catering oraz usługi osobiste stoją przed bardzo różnymi wyzwaniami i możliwościami, jeśli chodzi o cyfryzację. Istnieją znaczne różnice w możliwościach zasobów ludzkich, różnym poziomie świadomości i zróżnicowaniu umiejętności cyfrowych. Co więcej, w systemie turystycznym wyzwania i możliwości, jakie napotykają poszczególne przedsiębiorstwa, ulegają wyolbrzymieniu, zniekształceniu i wzmocnieniu zarówno w ekosystemach biznesowych, jak i na poziomie zbiorowego miejsca docelowego (Cyfryzacja w turystyce, EASME Komisji Europejskiej).

1.2 Grupa docelowa

Zestaw edukacyjny pozwala organizatorom kształcenia i szkolenia zawodowego zrozumieć istotną rolę turystyki cyfrowej w branży turystyki i hotelarstwa. W tym przypadku bezpośrednią grupą docelową są organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego w dziedzinie turystyki i hotelarstwa, a pośrednią grupą docelową są uczniowie, słuchacze, studenci, specjaliści i eksperci oraz inne osoby, które nie mają bezpośredniego doświadczenia w dziedzinie turystyki i hotelarstwa, ale chcieliby wykorzystać stworzone materiały edukacyjne do pogłębiania swojej wiedzy dla własnego (indywidualnego) celu wyłącznie w oparciu o samokształcenie.

1.3 Finansowanie

Zestaw edukacyjny jest efektem projektu FuTour wspieranego przez Komisję Europejską w ramach programu Erasmus+:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1.4 Partnerstwo projektu

Partnerami projektu są:

Gewerkstatt (Niemcy), <https://qbsgewerkstatt.de/> – koordynator projektu,
CtI Eurocollege, www.ctleuro.ac.cy, (Cypr),
ASSERTED KNOWLEDGE, <https://www.asserted.eu/>, (Grecja),
Zespół Szkół Morskich w Darłowie, <https://www.zsm.darlowo.pl/>, (Polska) oraz
CFPCEMON, <https://cfpcemon.it/>, (Włochy).

Więcej informacji o partnerach projektu znajdziesz na: <http://www.futour.erasmusplus.website/about>

2. Poradnik użytkownika

2.1 Identyfikacja potrzeb edukacyjnych

Zestaw edukacyjny dla organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, opracowany przez partnerów „FuTour”, koncentruje się na budowaniu wszechstronnego i zrównoważonego zrozumienia cyfryzacji w sektorze turystyki i hotelarstwa, przy jednoczesnym wspieraniu umiejętności i kompetencji, które umożliwiają słuchaczom radzenie sobie z wyzwaniami i wykorzystywanie możliwości, jakie stwarzają technologie cyfrowe. Aby osiągnąć ten cel, stworzono kompleksową strukturę modułów edukacyjnych gdzie wzięto pod uwagę następujące potrzeby edukacyjne:

Świadomość i zrozumienie cyfryzacji: istnieje potrzeba podniesienia świadomości i zrozumienia wśród organizatorów edukacji i osób uczących się w sektorze turystycznym na temat znaczenia cyfryzacji. Obejmuje to zrozumienie wpływu i implikacji technologii cyfrowych na różne podsektory turystyki, takie jak marketing, transport, zakwaterowanie, restauracje, catering i usługi osobiste.

Umiejętności i kompetencje cyfrowe: ze względu na znaczne różnice w umiejętnościach cyfrowych wśród osób fizycznych i przedsiębiorstw działających w branży turystycznej istnieje wymóg doskonalenia umiejętności i kompetencji cyfrowych osób uczących się. Wiąże się to z wyposażeniem ich w najnowsze narzędzia, praktyki i metody istotne z punktu widzenia cyfryzacji w sektorze turystyki i hotelarstwa.

Zdolność do adaptacji i elastyczność: uczniowie muszą rozwinąć zdolność adaptacji i elastyczność, aby poradzić sobie z dynamiczną naturą technologii cyfrowych i ich wpływem na branżę turystyczną. Obejmuje to otwartość na nowe trendy i ewoluujące modele biznesowe.

Identyfikowanie możliwości cyfryzacji: dostawcy usług edukacyjnych muszą umożliwić uczniom identyfikowanie możliwości cyfryzacji w swoich odpowiednich podsektorach i firmach. Może to obejmować rozpoznanie niewykorzystanego potencjału i innowacyjnych podejść w celu zwiększenia obecności cyfrowej i wydajności.

Zrównoważona i odpowiedzialna cyfryzacja: należy podkreślać szczególne znaczenie zrównoważonych i odpowiedzialnych praktyk cyfryzacji w sektorze turystycznym. Obejmuje to zapobieganie nadmiernej turystyce i promowanie inicjatyw przyjaznych środowisku, zgodnych z odpowiedzialnością środowiskową i społeczną.

Zwiększanie szans na zatrudnienie: kurs szkoleniowy powinien skupiać się na zwiększaniu szans osób uczących się na zatrudnienie poprzez wyposażenie ich w praktyczne umiejętności i wiedzę istotne dla zdigitalizowanego krajobrazu branży turystycznej. Może to obejmować przygotowanie ich do pełnienia różnych ról i stanowisk w sektorze, które wymagają umiejętności cyfrowych i zdolności adaptacyjnych.

2.2 Określenie celów nauczania

Zestaw edukacyjny dla organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego zapewnia kompleksowe zrozumienie cyfryzacji i jej zastosowań w dziedzinie turystyki, hotelarstwa i usługodawców. Po ukończeniu kursu uczestnicy:

- zapoznają się z koncepcją turystyki cyfrowej oraz jej historycznym rozwojem, ewolucją i przejawami na przestrzeni czasu oraz dokonają krytycznej analizy informacji związanych z zarządzaniem turystyką cyfrową, etyką i przepisami w kontekście branży turystycznej,
- będą rozróżniali różne formy turystyki cyfrowej i przeanalizują wpływ cyfryzacji na turystykę, hotelarstwo i usługodawców. Poprzez krytyczną autorefleksję ocenią własne działania i plany w zakresie turystyki cyfrowej, oceniając osiągnięte przez siebie wyniki i ucząc się na doświadczeniach,
- nauczą się skutecznie przekazywać swoje spostrzeżenia dzięki innowacyjnym strategiom nauczania. Czerpiąc z różnych perspektyw teoretycznych i badawczych, słuchacze pogłębią wiedzę na temat turystyki cyfrowej i opracują własne teorie uczenia się i praktyki szkoleniowe.

Zestaw szkoleniowy zawiera podręcznik i kurs edukacyjny.

Podręcznik służy jako dodatkowy przewodnik dla uczestników kursu edukacyjnego. W przeciwieństwie do szczegółowej treści kursu, podręcznik zapewnia zwięzły i przyjazny dla użytkownika przegląd kluczowych koncepcji, celów i struktury kursu. Stanowi on także punkt wyjścia dla uczestników kursu, aby zrozumieć, czego będą się uczyć w trakcie kursu.

Treści edukacyjne są prezentowane przy użyciu serii prezentacji Power Point. Prezentacje te składają się ze slajdów zawierających informacje wizualne i tekstowe. Każda prezentacja koncentruje się na konkretnym temacie lub module w ramach kursu. Prezentacje Power Point oferują ustrukturyzowany i atrakcyjny wizualnie sposób przekazywania uczniom szczegółowych informacji. Podręcznik służy jako wprowadzenie lub przegląd, zapewniając ogólny zarys lub podsumowanie tego, co obejmuje kurs, podczas gdy prezentacje Power Point zagłębiają się w szczegóły każdego tematu lub modułu objętego szkoleniem. Bardziej szczegółowe wyjaśnienia i dyskusje na temat poszczególnych koncepcji uczestnicy kursu mogą znaleźć w sekcji komentarzy powiązanej z każdym slajdem. Taka konfiguracja zapewnia uczestnikom dostęp zarówno do zwięzłego przeglądu, jak i kompleksowych szczegółów w miarę postępów w szkoleniu.

Zestaw szkoleniowy zawiera 12 jednostek szkoleniowych (rozdziałów) dostępnych online. Jednostki są tak skonstruowane, aby zapewnić organizatorom kształcenia i szkolenia zawodowego obszerny materiał teoretyczny oraz ćwiczenia do wyboru podczas opracowywania własnych kursów przez instruktorów. Wszystkie jednostki oferują zalecane lektury i aktualne źródła, z których uczestnik kursu może skorzystać w celu poszerzenia wiedzy i doświadczeń.

Kolejność jednostek szkoleniowych:

Rozdział 1. Zielona polityka UE: droga do zrównoważonej przyszłości

Rozdział 2. Turystyka po Covid 19

Rozdział 3. Strategia cyfryzacji dla dostawców kształcenia i szkolenia zawodowego w państwach członkowskich UE

Rozdział 4. Edukacja cyfrowa dla turystyki

Rozdział 5. Kompetencje cyfrowe w turystyce

Rozdział 6. Edukacja cyfrowa dla dostawców kształcenia i szkolenia zawodowego: studium przypadku – Vasilis Travel

Rozdział 7. Edukacja cyfrowa dla nauczycieli I: Nowe trendy w kształceniu i szkoleniu zawodowym

Rozdział 8. Edukacja cyfrowa dla nauczycieli II: Nauczanie zintegrowane w VET

Rozdział 9. Edukacja cyfrowa dla pedagogów III: Nowe metody nauczania w VET

Rozdział 10. Ramy przyszłej turystyki: Jak radzić sobie z kryzysem cyfrowym

Rozdział 11. Ramy przyszłej turystyki: Jak znaleźć aktualne trendy i za nimi podążać

Rozdział 12. Ramy dla przyszłej turystyki: Jak stworzyć swoją tożsamość cyfrową i usprawnić swoją pracę

2.3 Zaprojektuj proces uczenia się – struktura i sekwencje szkoleniowe

Krótkie podsumowanie każdej jednostki szkoleniowej, zawierające opis ich zawartości, efektów uczenia się i wykaz literatury, znajduje się w dalszej części podręcznika.

Rozdział 1. Zielona polityka UE: torowanie drogi do zrównoważonej przyszłości

W rozdziale pierwszym uczestnicy zagłębią się w cele, zasady i strategię wdrażania Zielonej Polityki UE, która ma na celu sprostanie palącym wyzwaniom środowiskowym naszych czasów. Rozdział ma na celu podniesienie świadomości czytelników na temat wpływu działalności człowieka na środowisko i podkreślanie pilnej potrzeby stosowania zrównoważonych praktyk.

W rozdziale omówiono różne kluczowe aspekty Zielonej Polityki UE, w tym wysiłki na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, promowania wykorzystania odnawialnych źródeł energii, poprawy efektywności energetycznej i ochrony różnorodności biologicznej. Uczestnicy kursu poznają wieloaspektowy charakter tych inicjatyw i rozumieją ich znaczenie w osiągnięciu zrównoważonej przyszłości.

Ponadto w rozdziale omówiono ramy prawne i regulacyjne leżące u podstaw zielonej polityki UE. Uczestnicy kursu będą studiować odpowiednie dyrektywy i rozporządzenia, które kierują i kształtują politykę środowiskową w Unii Europejskiej.

Aby usprawnić proces uczenia się, w rozdziale zawarto angażujące studia przypadków oraz ćwiczenia interaktywne. Te z życia wzięte przykłady i ćwiczenia praktyczne dostarczają uczestnikom kursu praktyczne spostrzeżenia i pozwalają im pogłębić wiedzę na temat wpływu zielonej polityki UE na różne sektory i regiony.

Pod koniec tego rozdziału uczestnicy zdobędą solidne podstawy w zakresie zielonej polityki UE i jej roli w torowaniu drogi do zrównoważonej przyszłości. Zostaną oni także wyposażeni w wiedzę i świadomość potrzebną do krytycznej analizy kwestii środowiskowych i przyczynienia się do rozwoju zrównoważonych rozwiązań w swoich społecznościach i poza nimi.

Bibliografia:

- Behrens, A. i Liu, Z. (2020). Implikacje Europejskiego Zielonego Ładu dla sektora energetycznego.
- Boldrin, A., Maragnani, A. i Rigamonti, L.
- Ocena europejskiej strategii na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym: od retoryki do rzeczywistości. Zasoby, ochrona i recykling, 161, 104942
- Delbeke, J. i Vis, P. (2019). Europejski Zielony Ład: ambitny, ale wykonalny pakiet polityki mający na celu rozwiązanie problemu zmiany klimatu i nierówności. Polityka klimatyczna, 19(8), 969-974.
- Jepma, C. i van der Gaast, W. (2020). Europejski Zielony Ład: Wyzwania dla branż energochłonnych. Przemiany energetyczne, 2(1), 33-42.
- Europejska Fundacja Klimatyczna. Osiągnięcie celu UE w zakresie neutralności klimatycznej – Priorytety polityczne na rzecz udanej transformacji.
- Komisja Europejska. Europejski Zielony Ład. Pobrano z https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
- Komisja Europejska. Prawo klimatyczne UE. Pobrano z https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action/law_en
- Komisja Europejska. Strategia różnorodności biologicznej na rok 2030 – Przywrócenie natury do naszego życia. Źródło: https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_en
- Komisja Europejska. Natura 2000 – największa w Europie sieć obszarów chronionych. Źródło: <https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/>
- Komisja Europejska. Plan działania UE – Dla przyrody, ludzi i gospodarki. Źródło: https://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/strategy/index_en.htm#eu-biodiversity-strategy-to-2030
- Komisja Europejska. Program LIFE - Fundusze na rzecz przyrody i różnorodności biologicznej. Źródło: <https://ec.europa.eu/environment/life/>

- Komisja Europejska. Plan działania dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym. Źródło: https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en
- Komisja Europejska. Strategia różnorodności biologicznej na rok 2030. Źródło: https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_en
- Komisja Europejska. Strategia od pola do stołu. Pobrano z https://ec.europa.eu/food/farm2fork_en
- Komisja Europejska. Strategia zrównoważonej i inteligentnej mobilności. Źródło: https://ec.europa.eu/transport/themes/mobility-strategy_en
- Europejska Agencja Środowiska. Raport o stanie środowiska. Źródło: <https://www.eea.europa.eu/soer>
- Europejskie Biuro ds. Środowiska. Gospodarka o obiegu zamkniętym w Europie: priorytety działania. Źródło: <https://eeb.org/library/circular-economy-in-europe-priorities-for-action/>
- Eurostat. Statystyki środowiskowe. Źródło: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/environment>
- Fundacja Ellen MacArthur. Gospodarka o obiegu zamkniętym w Europie: spostrzeżenia Fundacji Ellen MacArthur. Źródło: <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/publications>
- Europejskie Biuro ds. Środowiska (EEB). Przegląd wdrażania polityki ochrony środowiska UE. Źródło: <https://eeb.org/european-environmental-implementation-review-eir/>
- Europejska Rada ds. Energii Odnawialnej
- Hirth, L., Ueckerdt, F. i Edenhofer, O. (2020). Wpływ transformacji energetyki odnawialnej na zatrudnienie w Europie – dowody z podejścia makro-mikro. Journal of Cleaner Production, 270, 122194.
- Europejski Bank Inwestycyjny (EBI). Klimat i środowisko. Źródło: <https://www.eib.org/en/topics/climate-environment>
- Parlament Europejski.). Europejski Zielony Ład. Źródło: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/141/a-european-green-deal>
- Parlament Europejski. Osiągnięcie celu neutralności klimatycznej – Stan negocjacji. Europejski Trybunał Obrachunkowy). Europejski Zielony Ład: wyzwania i możliwości. Źródło: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/RESEARCHPAPER20_08/RESEARCHPAPER20_08_EN.pdf
- Rada Europejska. Konkluzje w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu. Źródło: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/12/13/european-council-conclusions-on-the-european-green-deal/>
- Instytut Europejskiej Polityki Środowiskowej (IEEP).). Ocena Europejskiego Zielonego Ładu. Źródło: <https://ieep.eu/publications/assessing-the-european-green-deal>
- Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC). Zmiany klimatyczne 2021: podstawy nauk fizycznych. Źródło: <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/>
- Międzynarodowa Agencja Energetyczna (IEA). Polityka energetyczna krajów IEA: Unia Europejska. Źródło: <https://www.iea.org/reports/energy-policies-of-iea-countries-european-union-2020-review>
- Nasz świat w danych. Wpływ żywności na środowisko. Źródło: <https://ourworldindata.org/environmental-impacts-of-food>
- Vomiero, M. (2020). Dyrektywa Unii Europejskiej w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku: ambitna i odpowiednia? Journal for European Environmental & Planning Law, 17(2), 165-175.
- Program Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP). Raport o luce w emisji. Źródło: <https://www.unep.org/emissions-gap-report-2020>
- UNEP. Zawarcie pokoju z naturą: naukowy plan rozwiązania sytuacji kryzysowych związanych z klimatem, różnorodnością biologiczną i zanieczyszczeniem. <https://www.unep.org/resources/making-peace-nature>
- Światowy Fundusz na rzecz Przyrody (WWF). Raport Żywej Planety. Źródło: https://wwf.panda.org/knowledge_hub/all_publications/living_planet_report_2020/

- Centrum Prawa i Polityki Środowiskowej Yale. Wskaźnik efektywności środowiskowej. Źródło: <https://epi.yale.edu/>

Rozdział 2. Turystyka po Covid 19

W rozdziale tym uczestnicy prześlędzą głęboki kryzys, przed którym stanęła branża turystyczna z powodu globalnej pandemii Covid-19 i jej dalekosiężnego wpływu na cały sektor. W rozdziale analizujemy zmiany które pojawiły się w wyniku tego kryzysu, a także uzyskujemy wgląd w trendy, tendencje, wyzwania i potrzeby, które ukształtowały tę dziedzinę.

W trakcie zajęć uczestnicy kursu zapoznają się z dobrymi praktykami, które pojawiły się w odpowiedzi na kryzys pandemiczny. przytoczone przykłady zdolności adaptacyjnych i innowacji dostarczą cennych lekcji i inspiracji dla ożywienia i przyszłego wzrostu branży turystycznej.

Rozdział skupia się również na zaproponowaniu rozwiązań umożliwiających ponowne uruchomienie i odnowę turystyki w epoce po pandemii. Turystyka cyfrowa, wykorzystująca technologię i platformy internetowe, zostanie przedstawiona uczestnikom jako sposób na przystosowanie się i rozwój w nowym krajobrazie. Ponadto nacisk zostanie położony na dobre praktyki zrównoważonej turystyki jako istotnych elementów długoterminowej odporności i zarządzania środowiskiem.

W miarę postępów rozdziału coraz więcej czasu będzie w nim poświęćane na dyskusje i ćwiczenia. Te interaktywne elementy mają zachęcać uczestników do krytycznego myślenia, współpracy i kreatywnego rozwiązywania problemów. Aktywnie angażując się w materiał, uczestnicy mogą uzyskać wszechstronne zrozumienie wyzwań i możliwości stojących przed branżą turystyczną, a także przyczynić się do poszukiwania potencjalnych rozwiązań.

Pod ukończeniu tego rozdziału uczestnicy uzyskają solidną wiedzę na temat kryzysu, który dotknął branżę turystyczną, zmian, które zaszły w całym sektorze, oraz strategii niezbędnych do ożywienia gospodarczego i przyszłego sukcesu. Zostaną wyposażeni także w cenne spostrzeżenia i narzędzia umożliwiające poruszanie się po zmieniającym się krajobrazie branży turystycznej, wykorzystującego cyfrowe i zrównoważone podejścia w celu wspierania odporności i wzrostu.

Bibliografia:

- Airey, D. i Tribe, J. (red.). (2022). Jedzenie, napoje i turystyka: od Terroir do gastronomii. Publikacje dotyczące widoku kanału.
- Buhalis, D. i Leung, R. (red.). (2023). Technologie informacyjno-komunikacyjne w turystyce 2023: Materiały z międzynarodowej konferencji w Dubaju, Zjednoczone Emiraty Arabskie, 23–26 stycznia 2023 r. Springer.
- Deloitte'a. (2023). Globalne prognozy dotyczące podróży i hotelarstwa na rok 2023: przekształcanie branży na przyszłość. Źródło: <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/consumer-business/articles/global-travel-hospitality-outlook.html>
- Dias, A. i Machado, C. (2022). Odbudowa turystyki po pandemii Covid-19: przypadek Portugalii. Aktualne problemy turystyki, 1-18.

- Grupa zadaniowa ds. przyszłości turystyki w DMO. (2022). Turystyka po roku 2022: ramy ożywienia gospodarczego. Źródło: <https://www.destinationmarketing.org/sites/default/files/2022-04/DMO%20Tourism%20Futures%20Taskforce%20Report%20Final.pdf>
- Dredge, D. i Gyimóthy, S. (red.). (2023). Turystyka i transformacja cyfrowa: skutki i wyzwania.
- Europejska Komisja ds. Podróży (ETC). (2023). Raport kwartalny na temat turystyki europejskiej: IV kwartał 2022 r. Źródło: <https://etc-corporate.org/quarely-report-on-european-tourism/>
- Europejski Inspektor Ochrony Danych
- Gretzel, U. i Yoo, KH (2022). Roboty w hotelarstwie i turystyce: zastosowania, implikacje i przyszłe kierunki badań. *Journal of Travel Research*, 00472875211066262.
- Gretzel, U., Sigala, M., Xiang, Z. i Koo, C. (2023). Inteligentna turystyka: podstawy i osiągnięcia. W: *Technologie informacyjno-komunikacyjne w turystyce 2023* (s. 1-10).
- Liu, Z., Li, X. i Liang, X. (2022). Projektowanie przekonujących doświadczeń turystycznych: ramy dla marketerów destynacji. *Journal of Destination Marketing & Management*, 20, 100713.
- McKinsey & Company. (2022). Nowe podejście do podróży i turystyki w świecie po Covid-19. Źródło: <https://www.mckinsey.com/industries/travel-logistics-and-transport-infrastructure/our-insights/rethinking-travel-and-tourism-for-the-post-covid-19-world>
- McKinsey & Company. (2023). Podróże i turystyka po Covid-19: droga do ożywienia gospodarczego. Źródło: <https://www.mckinsey.com/industries/travel-transport-and-logistics/our-insights/travel-and-tourism-after-covid-19-navigating-the-path-to-recovery>
- Meng, B., Hall, CM i Scott, D. (2022). Współtworzenie produktów turystyki opartej na doświadczeniach: Szanse i wyzwania dla organizacji zarządzających destynacjami. *Journal of Travel Research*, 00472875221103366.
- Nguyen, HTH i Nguyen, TH (2022). Potencjał rzeczywistości wirtualnej w poprawianiu doświadczeń turystycznych: studium przypadku Wietnamu. *Journal of Tourism and Hospitality Management*, 29(1), 21-33.
- Scott, D., Hall, CM i Gössling, S. (2023). Przemiany w dziedzinie zrównoważonej turystyki: plan działania dotyczący transformacji. *Journal of Sustainable Tourism*, 31(1), 1-19.
- Bank Światowy. (2022). Reakcje polityki turystycznej na koronawirus (COVID-19). Źródło: <https://www.worldbank.org/en/topic/tourism/brief/covid-19-tourism-policy-responses>
- Wang, D. i Xiang, Z. (2022). Inteligentne kierunki turystyczne: zwiększanie konkurencyjności ośrodków turystycznych. *Journal of Destination Marketing & Management*, 100667. doi : 10.1016/j.jdmm.2022.100667
- Xiang, Z., Du, Q., Ma, Y. i Fan, W. (2022). Transformacja cyfrowa w branży turystycznej: przegląd i synteza. *Journal of Travel Research*, 00472875221080714.
- Zhang, J. i Xie, PF (2022). Odbudowa i odporność turystyki w epoce po pandemii: badanie porównawcze Chin i Europy. *Journal of Destination Marketing & Management*, 12, 100719. doi : 10.1016/j.jdmm.2021.100719
- Zhang, Y., Li, X. i Zhang, X. (2022). Jak technologia robotyczna poprawia postrzeganą jakość usług w branży hotelarsko-gastronomicznej: badanie doświadczeń gości hotelowych. *Journal of Travel Research*, 00472875221124468.

Rozdział 3. Strategia cyfryzacji dla dostawców kształcenia i szkolenia zawodowego w państwach członkowskich UE

W rozdziale tym omówiono kluczowy temat strategii cyfryzacji dla organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) w państwach członkowskich Unii Europejskiej (UE). Wraz z szybkim postępem technologicznym i rosnącym znaczeniem umiejętności cyfrowych wśród współczesnej siły roboczej, potrzeba transformacji cyfrowej stała się dla instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego sprawą najwyższej wagi.

Rozdział rozpoczyna się od szczegółowego omówienia transformacji cyfrowej, podkreślając jej znaczenie i wpływ na sektor VET. Omówiono w nim, jak technologie cyfrowe zrewolucjonizowały różne aspekty edukacji, w tym projektowanie programów nauczania, metody nauczania, techniki oceniania i procesy administracyjne. W rozdziale podkreślono, że organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego muszą dostosować się do tych zmian, aby zachować konkurencyjność na rynku i skutecznie przygotowywać uczniów do wymagań ery cyfrowej.

Rozdział skupia się również na sformułowaniu kompleksowej strategii cyfryzacji dla dostawców kształcenia i szkolenia zawodowego. Omówiono w nim kluczowe elementy i rozważania, które należy wziąć pod uwagę przy opracowywaniu takiej strategii. Szczegółowo zbadano takie czynniki, jak rozwój infrastruktury, integracja narzędzi i zasobów cyfrowych, szkolenie i podnoszenie kwalifikacji nauczycieli oraz mechanizmy wsparcia dla studentów. W rozdziale podkreślono również znaczenie dostosowania strategii cyfryzacji do ogólnych celów i zadań instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego.

Ponadto w rozdziale zagłębiono się w politykę i aspekty polityczne dotyczące strategii cyfryzacji w sektorze VET. Rozdział bada rolę polityk na szczeblu krajowym i unijnym w kształtowaniu i kierowaniu transformacją cyfrową organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego. W tym rozdziale omówiono inicjatywy polityczne, mechanizmy finansowania i ramy regulacyjne, które wspierają wdrażanie technologii cyfrowych w kształceniu i szkoleniu zawodowym. Omówiono w nim także wyzwania polityczne i kwestie, z którymi muszą się zmierzyć decydenci i organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego, aby zapewnić pomyślną realizację strategii cyfryzacji.

W całym rozdziale przedstawiono studia przypadków z życia codziennego i najlepsze praktyki z różnych państw członkowskich UE, aby zapewnić praktyczne spostrzeżenia i inspirację organizatorom kształcenia i szkolenia zawodowego, którzy chcą opracować i wdrożyć własne strategie cyfryzacji.

Rozdział kończy się podsumowaniem kluczowych wniosków i zaleceń dla organizatorów kształcenia i szkolenia zawodowego, decydentów i zainteresowanych stron zaangażowanych w kształtowanie cyfrowej przyszłości kształcenia i szkolenia zawodowego w UE.

Bibliografia:

- Bergera, T.; Frey, CB Digitalizacja, zatrudnienie i konwergencja w Europie: strategie zmniejszania luki w umiejętnościach. Raport z badań szkoły Oxford Martin. 2016. Dostępne pod adresem: https://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/downloads/reports/SCALE_Digitalisation_Final.pdf

- Caruncho, V. F. Skutki pandemii Covid-19 dla młodych ludzi podczas przechodzenia ze szkoły do szkolenia i pracy w Niemczech. W artykule Wpływ pandemii COVID-19 na kształcenie i szkolenie zawodowe: Międzynarodowe perspektywy decydentów i praktyków; BIBB: Bonn, Niemcy, 2022.
- Plan działań w zakresie edukacji cyfrowej (2021-2027) (bez daty) Europejski Obszar Edukacji. Dostępne pod adresem: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan> (dostęp: 20 marca 2023 r.).
- Esser, F. H. Cyfryzacja i sztuczna inteligencja sprzyjają zwiększaniu atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego. W Kształceniu zawodowym w badaniach i praktyce: Trendy VET 2019, wydanie specjalne; BIBB: Bonn, Niemcy, 2019; Tom 3, s. 23. 4.
- Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Budżetu, Długoterminowy budżet UE na lata 2021–2027 oraz NextGenerationEU : fakty i liczby, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2761/808559>
- Podsumowanie-D4.1.pdf (eddie-erasmus.eu)
- Czym jest edukacja cyfrowa? (1970) Uniwersytet w Edynburgu. Dostępne pod adresem: <https://www.ed.ac.uk/institute-academic-development/learning-teaching/staff/digital-ed/what-is-digital-education> (dostęp: 31 maja 2023 r.).
- Wolter, A.; Kerst, C. „Akademizacja” niemieckiego systemu kwalifikacji: najnowsze zmiany w relacjach między kształceniem zawodowym a szkolnictwem wyższym w Niemczech. Rozdzielczość komp. Wewnętrzne Edukować. 2015, 4, 510–524.
- Światowe Forum Ekonomiczne. Raport o przyszłości zatrudnienia 2020. 2020. Dostępne pod adresem: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf
- Yang, C.; Kaiser, F.; Tang, H.; Chen, P.; Diao, J. Utrzymanie rozwoju jakości niemieckiego kształcenia i szkolenia zawodowego w dobie cyfryzacji: wyzwania i strategie. Zrównoważony rozwój 2023, 15, 3845. <https://doi.org/10.3390/su15043845>
- Zancajo, A., Verger, A. i Bolea, P., 2022. Cyfryzacja i nie tylko: wpływ Covid-19 na politykę i realizację edukacji po pandemii w Europie. Polityka i społeczeństwo, 41(1), s. 111–128, DOI: <https://doi.org/10.1093/polsoc/puab016>

Rozdział 4. Edukacja cyfrowa dla turystyki

W rozdziale tym zbadano temat edukacji cyfrowej dla branży turystycznej, koncentrując się na wyzwaniach stawianych przez cyfryzację oraz znaczeniu wyposażenia specjalistów z branży turystycznej w niezbędną wiedzę i umiejętności w tym szybko zmieniającym się krajobrazie.

Rozdział rozpoczyna się od omówienia wyzwań cyfrowych stojących przed sektorem turystycznym. Podkreśla głęboki wpływ technologii cyfrowych na różne aspekty branży, zachowania klientów, strategie marketingowe, kanały dystrybucji i ogólne wrażenia z podróży. W rozdziale zbadano, jak postępy, takie jak internetowe platformy rezerwacji, media społecznościowe i strony z recenzjami, zmieniły sposób w jaki podróżni planują podróże i przeżywają swoje podróże. Odnosi się także do wyzwań wynikających z rosnącego zapotrzebowania na spersonalizowane i wciągające doświadczenia cyfrowe w turystyce.

Następnie rozdział zagłębia się w koncepcję edukacji cyfrowej dla turystyki. Podkreśla potrzebę zdobycia przez profesjonalistów z branży turystycznej solidnej wiedzy na temat narzędzi cyfrowych,

platform i strategii pozwalających prosperować w tym konkurencyjnym krajobrazie. W rozdziale omówiono kluczowe elementy edukacji cyfrowej, w tym umiejętności techniczne, marketing cyfrowy, analizę danych i wykorzystanie nowych technologii w branży turystycznej. Podkreśla się w nim także znaczenie wspierania kultury ciągłego uczenia się i dostosowywania, aby nadążać za zmieniającymi się trendami cyfrowymi.

Jednym z najważniejszych tematów omawianych w tym rozdziale jest poznawanie metaświata. W rozdziale szczegółowo omówiono koncepcję metaświata i jego potencjalne implikacje dla branży turystycznej. Rozdział bada w jaki sposób rzeczywistość wirtualna (VR), rzeczywistość rozszerzona (AR) i inne technologie immersyjne zmieniają sposób w jaki turyści zwiedzają miejsca docelowe, angażują się w dziedzictwo kulturowe i wchodzą w interakcję z usługodawcami. W tym rozdziale omówiono możliwości edukacyjne oferowane przez metaświat oraz sposób, w jaki profesjonaliści z branży turystycznej mogą wykorzystać te technologie, aby poprawić ogólne wrażenia turystyczne.

W całym rozdziale zaprezentowano studia przypadków i przykłady z branży turystycznej ilustrujące praktyczne zastosowania edukacji cyfrowej w różnych kontekstach. Przykłady te pokazują, jak organizacje turystyczne i instytucje edukacyjne włączają narzędzia i strategie cyfrowe do swoich programów szkoleniowych, aby wyposażyć specjalistów w umiejętności niezbędne do prosperowania w erze cyfrowej.

Rozdział kończy się kluczowymi wnioskami. Podkreślane są w nich potencjalne korzyści płynące z cyfryzacji dla specjalistów z branży turystycznej, w tym lepszą konkurencyjność, większe zaangażowanie klientów i zwiększoną wydajność. W tym rozdziale podkreślono również potrzebę współpracy między interesariuszami z branży, instytucjami edukacyjnymi i decydentami w celu stworzenia ekosystemu wspierającego edukację cyfrową w turystyce.

Bibliografia:

- Umiejętność korzystania z technologii cyfrowych w bibliotece publicznej | Centrum Odważnych Miast. (nd). Pobrano 7 maja 2023 r. z <https://www.centre-for-bold-cities.nl/news/digital-literacy-in-the-public-library>
- Doppler, J. (2022). Rola sztucznej inteligencji w Metaverse. Forbesa.
- Dwivedi, YK, Hughes, L., Baabdullah, AM, Ribeiro-Navarrete, S., Giannakis, M., Al-Debei, MM, Dennehy, D., Metri, B., Buhalis, D., Cheung, CMK, Conboy, K., Doyle, R., Dubey, R., Dutot, V., Felix, R., Goyal, DP, Gustafsson, A., Hinsch, C., Jebabli, I., ... Wamba, SF (2022). Metaverse poza szumem: multidyscyplinarne perspektywy na pojawiające się wyzwania, możliwości i program badań, praktyki i polityki. *International Journal of Information Management*, 66, 102542. <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2022.102542>
- Merckx, C. i Nawijn, J. (2021). Doświadczenia z turystyki w wirtualnej rzeczywistości: uzależnienie i izolacja. *Zarządzanie turystyką*, 87, 104394. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2021.104394>
- Partnerstwa w edukacji | UNWTO. (nd). Pobrano 7 maja 2023 r. z <https://www.unwto.org/partnerships-in-education>
- Tupper, P. (2022). Metaverse: biznes i kultura światów online. Wydawnictwo Uniwersytetu Columbia.
- Yeoman, I., McMahon-Beattie, U. i Sigala, M. (2021). 19 Tworzenie ram teoretycznych science fiction i przyszłość turystyki: perspektywa mapowania poznawczego. *Science fiction, zakłócenia i turystyka*, 6

Rozdział 5. Kompetencje cyfrowe w turystyce

W tym rozdziale zagłębiamy się w dziedzinę cyfrowych umiejętności człowieka w branży turystycznej, koncentrując się na znaczeniu wykorzystania cyfryzacji i łączności w XXI wieku. Rozdział zapewnia kompleksowe zrozumienie z czym wiążą się umiejętności cyfrowe człowieka specjalnie dostosowane do potrzeb sektora turystycznego. W tym rozdziale podkreślono również znaczenie aktualizowania umiejętności cyfrowych, aby zachować konkurencyjność w stale zmieniającym się krajobrazie cyfrowym.

Rozdział rozpoczyna się od zbadania koncepcji cyfryzacji i łączności w branży turystycznej. Podkreśla, jak technologie cyfrowe i łączność zmieniły sposób działania przedsiębiorstw turystycznych, interakcji z klientami i świadczenia usług. W rozdziale omówiono rosnącą zależność od platform cyfrowych, systemów rezerwacji online i mediów społecznościowych w marketingu i komunikacji. Podkreślana jest również potrzeba dostosowania się specjalistów z branży turystycznej do tych zmian i zdobycia umiejętności cyfrowych niezbędnych do skutecznego poruszania się w krajobrazie cyfrowym.

W rozdziale zagłębimy się również w konkretny zestaw umiejętności cyfrowych XXI wieku, które są niezbędne dla profesjonalistów z branży turystycznej. Zbadamy kluczowe kompetencje, takie jak umiejętność korzystania z technologii cyfrowych, zarządzanie informacjami, komunikacja i współpraca w środowiskach cyfrowych, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów i zdolność adaptacji. W rozdziale podkreślimy również jak umiejętności te są kluczowe dla specjalistów z branży turystycznej, aby mogli skutecznie wykorzystywać narzędzia cyfrowe, analizować dane, nawiązywać kontakt z klientami za pośrednictwem kanałów cyfrowych i wyprzedzać konkurencję.

Rozdział przedstawia następnie umiejętności cyfrowe szczególnie istotne dla branży turystycznej. Zbada takie tematy, jak strategie marketingu cyfrowego, optymalizacja wyszukiwarek (SEO), zarządzanie mediami społecznościowymi, zarządzanie reputacją w Internecie, analiza danych i systemy zarządzania relacjami z klientami (CRM). W rozdziale przedstawiono również informacje w jaki sposób specjaliści z branży turystycznej mogą wykorzystać te umiejętności cyfrowe, aby poprawić doświadczenia klientów, poprawić efektywność operacyjną i stymulować rozwój biznesu w erze cyfrowej.

Jednym z kluczowych punktów tego rozdziału jest podkreślenie znaczenia aktualizowania umiejętności cyfrowych. Zawiera on praktyczne wskazówki, w jaki sposób profesjonaliści z branży turystycznej mogą być na bieżąco z najnowszymi trendami, narzędziami i technikami cyfrowymi. W rozdziale tym omówiono różne ścieżki ciągłego uczenia się, w tym kursy online, seminaria internetowe, konferencje branżowe i tworzenie sieci kontaktów z rówieśnikami. Podkreślana jest potrzeba nastawienia na rozwój i zaangażowania się w uczenie przez całe życie, aby dostosować się do szybkiego tempa postępu cyfrowego w branży turystycznej.

W całym rozdziale przedstawiono praktyczne przykłady, studia przypadków i historie z branży turystycznej, aby zilustrować rzeczywiste zastosowania cyfrowych umiejętności człowieka. Przykłady te pokazują, jak specjaliści z branży turystycznej wykorzystują swoje umiejętności cyfrowe do wprowadzania innowacji, poprawy doświadczeń klientów i osiągnięcia celów biznesowych.

Rozdział kończy się podsumowaniem kluczowych wniosków i podkreśleniem znaczenia rozwijania i aktualizowania umiejętności cyfrowych w branży turystycznej. Przedstawione w rozdziale tezy potwierdzają, że wykorzystanie umiejętności cyfrowych jest nie tylko niezbędne dla rozwoju osobistego i zawodowego, ale ma także kluczowe znaczenie dla powodzenia i zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw turystycznych w epoce cyfrowej. W rozdziale zachęca się specjalistów z branży turystycznej do inwestowania w swój zestaw umiejętności cyfrowych i wykorzystywania możliwości, jakie stwarza cyfryzacja i łączność w dynamicznym krajobrazie turystycznym.

Bibliografia:

- 20 szybkich wskazówek dotyczących lepszej komunikacji cyfrowej i współpracy. <https://www.huddo.com/blog/20-quick-tips-for-better-digital-communication-and-collaboration>
- Becker, WJ, Belkin, LY, Conroy, SA i Tuskey, S. (2021). Zabij mnie delikatnie: wpływ oczekiwań na monitorowanie poczty elektronicznej w organizacji na samopoczucie pracowników i innych znaczących osób. *Journal of Management*, 47 (4), 1024–1052.
- Kreatywność cyfrowa: praktyczny przewodnik. Praktyczne przewodniki Uniwersytetu w Yorku (2023). <https://subjectguides.york.ac.uk/digital-creativity>
- Emmanuel, AA, Oluwafunmilayo, OO, Mobolaji, OA, Abioye, A. i Adedoyin, OO (2018). Postrzeganie biur podróży wobec globalnego systemu dystrybucji Amadeus i Galileo. *Kanadyjskie nauki społeczne*, 14, 17-30.
- Ferrari A. (2012). Kompetencje cyfrowe w praktyce: Analiza frameworków. Sewilla, Hiszpania: Wspólne Centrum Badawcze, Instytut Perspektywicznych Studiów Technologicznych.
- Firth, JA; Torous, J.; Firth, J. (2020). Badanie wpływu korzystania z Internetu na procesy pamięci i uwagi. *Wewnętrzne J.Środowisko. Rozdzielczość Zdrowie Publiczne* 2020, 17, 9481. <https://doi.org/10.3390/ijerph17249481>
- Rozpocznij i uzyskaj dostęp do naszego bezpłatnego seminarium internetowego na żywo, które ma pomóc Ci rozwinąć nowe umiejętności. Czego się dzisiaj dowiesz? Cyfrowy garaż Google. (2023) <https://learndigital.withgoogle.com/digitalgarage/f2f>
- Greiff, S. i Funke, J. (2017). Interaktywne rozwiązywanie problemów: odkrywanie potencjału minimalnie złożonych systemów. W B. Csapó i J. Funke (red.). *Charakter rozwiązywania problemów: wykorzystanie badań do inspirowania uczenia się XXI wieku* (s. 93–105). Paryż, Francja: Wydawnictwo OECD.
- Karanasios S., Gekara V., Molla A., Snell D. (2019) *Skilling the Australian Worker for the Digital Economy, Dokument pomocniczy 1: przegląd literatury dotyczącej ram umiejętności cyfrowych*. Krajowe Centrum Kształcenia i Szkolenia Zawodowego (NCVER), strony 16-23. <https://researchrepository.rmit.edu.au/esploro/outputs/9921861092301341>
- Lee, H., Park, N. i Hwang, Y. (2015). Nowy wymiar przepaści cyfrowej: badanie związku między połączeniem szerokopasmowym, korzystaniem ze smartfonów i kompetencjami komunikacyjnymi. *Telematyka i informatyka*, 32(1), 45–56. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2014.02.001>
- Lyngs, U., Lukoff, K., Slovak, P., Binns, R., Slack, A., Inzlicht, M., Van Kleek, M., Shadbolt, N. (2019). Samokontrola w cyberprzestrzeni: zastosowanie teorii systemów podwójnych do przeglądu cyfrowych narzędzi samokontroli. *Conference on Human Factors in Computing Systems Proceedings (CHI 2019)*, maj 2019, 4–9. doi.org/10.1145/3290605.3300361.
- Malkawi E., Khayrullina M. (2021). Cyfrowe umiejętności ludzkie kształtują gospodarkę korporacyjną i rozwój biznesu. *Ekonomicko-manazerske widmo*, tom 15, wydanie 1, s. 64-74 https://ems.uniza.sk/wp-content/uploads/2021/06/EMS_1_2021_06_Malkawi_Khairullina.pdf
- Siemens, G. (2005). Konektywizm: teoria uczenia się w epoce cyfrowej. *International Journal of Teaching Technology and Distance Learning*, 2(1).

- Van Deursen , AJAM, Courtois, C. i Van Dijk, JAGM (2014). Umiejętności korzystania z Internetu, źródła wsparcia i korzystne korzystanie z Internetu. *International Journal of Human-Computer Interaction*, 30(4), 278–290. <https://doi.org/10.1080/10447318.2013.858458>
- Van Laar E., Alexander JAM van Deursen , Jan AGM van Dijk i Jos de Haan (2020). Determinanty umiejętności XXI wieku i umiejętności cyfrowych pracowników XXI wieku: systematyczny przegląd literatury SAGE Open
- Van Laar E., Van Deursen AJAM, Van Dijk JAGM, De Haan J. (2017). Związek między umiejętnościami XXI wieku a umiejętnościami cyfrowymi: systematyczny przegląd literatury. *Komputery w zachowaniu człowieka*, 72, 577–588. *Odnosić*
- Voogt J., Roblin NP (2012). Analiza porównawcza międzynarodowych ram kompetencji XXI wieku: implikacje dla krajowych polityk programowych. *Journal of Curriculum Studies*, 44(3), 299–321
- Yu Zhao, Ana María Pinto Llorente , María Cruz Sánchez Gómez (2021), Kompetencje cyfrowe w badaniach nad szkolnictwem wyższym: systematyczny przegląd literatury. *Komputery i edukacja*, tom 168, 2021, <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2021.104212>

Rozdział 6. Edukacja cyfrowa dla dostawców kształcenia i szkolenia zawodowego: studium przypadku – Vasilis Travel

W powyższym rozdziale przedstawiono interesujący przypadek firmy Vasilis Travel, prezentujący skrzyżowanie edukacji cyfrowej i roli osób wpływających na podróże w tzw. marketingu destynacji. Celem tego rozdziału jest przedstawienie konkretnych efektów kształcenia, koncentrując się na koncepcji osób wpływających na podróże i ich wpływie na branżę.

Rozdział rozpoczyna się od wprowadzenia pojęcia influencera podróżniczego, podkreślając jego znaczenie w obszarze marketingu destynacji. Bada, w jaki sposób osoby te wykorzystują swoją obecność w Internecie, platformy mediów społecznościowych i umiejętności cyfrowego opowiadania historii, aby promować i prezentować różne miejsca docelowe. W rozdziale podkreślono również znaczenie influencerskiego marketingu destynacji oraz siłę osobistych narracji w kształtowaniu percepcji i wyborów podróżnych.

W dalszej części rozdziału przyjrzymy się w jaki sposób osoby wpływające na podróże wykorzystują technologię, aby zwiększyć swój zasięg i zaangażowanie. Badane są różne narzędzia i platformy cyfrowe, z których korzystają, takie jak platformy mediów społecznościowych, blogi podróżnicze, vlogowanie i technologie immersyjne, takie jak rzeczywistość wirtualna (VR) i rzeczywistość rozszerzona (AR). W rozdziale omówiono również w jaki sposób osoby wpływowe z branży turystycznej wykorzystują technologię do tworzenia atrakcyjnych treści, nawiązywania kontaktu z odbiorcami i inspirowania podróży.

Ponadto w rozdziale podkreślono w jaki sposób technologia może pomóc jednostkom w promowaniu siebie i miejsc. Rozdział omawia rolę strategii marketingu cyfrowego, optymalizacji wyszukiwarek (SEO), tworzenia stron internetowych i treści oraz zarządzania mediami społecznościowymi w promowaniu marek osobistych i kierunków podróży. W rozdziale przedstawiono również w jaki sposób technologia może umożliwić osobom i celom turystycznym skuteczne

komunikowanie swoich unikalnych propozycji wartości, przyciąganie odwiedzających i budowanie silnej obecności w Internecie.

W całym rozdziale studium przypadku Vasilis Travel służy jako przykład z życia wzięty, ilustrujący w jaki sposób firma wykorzystuje edukację cyfrową, czynniki wpływające na podróże i technologię, aby usprawnić działania marketingowe destynacji. Pokazuje, jak Vasilis Travel wykorzystał narzędzia cyfrowe i współpracował z wpływowymi osobami z branży turystycznej, aby wzmacniać swoją markę, poszerzać zasięg i kultywować lojalną bazę klientów.

Podsumowując, niniejszy rozdział umożliwia czytelnikom zrozumienie koncepcji influencerów podróżniczych i ich roli w marketingu destynacji. Podkreśla znaczenie influencerskiego marketingu destynacji i efektywnego wykorzystania technologii w tym kontekście. Analizując studium przypadku Vasilis Travel, czytelnicy zyskują praktyczny wgląd w to, w jaki sposób można wykorzystać edukację cyfrową i technologię do promowania siebie i miejsc docelowych w dynamicznej i konkurencyjnej branży turystycznej.

Bibliografia:

- Bennett, S. (2014). Statystyki biznesowe w mediach społecznościowych, fakty, liczby i trendy 2014. Adweek. Dostępne na stronie: <http://www.adweek.com/socialtimes/social-businesstrends-2014/498129> [dostęp: 11 kwietnia 2023 r.].
- Wiceminister Turystyki – Republika Cypryjska. (2023). Strona główna : Wiceminister Turystyki – Republika Cypryjska; Źródło: https://www.tourism.gov.cy/tourism/tourism.nsf/home_en/home_en?openform [dostęp 21 kwietnia 2023]
- Perspektywy dotyczące podróży Grupy Expedia (2023). Dostępne na stronie: <https://www.expediagroup.com/media/media-details/2021/Expedia-Group-Monthly-Travel-Outlook/> [dostęp 6 maja 2023]
- Kaur, H. (2018). Media społecznościowe jako czynnik wpływający na podróże: przegląd najnowszych badań. International Journal of Academic Research & Development (IJAR&D), 4(2), 81-85.
- Mathieson, A. i Wall, G. (1982). Turystyka: skutki gospodarcze, fizyczne i społeczne. Londyn: Logman .
- McKinsey and Company (2023). Dostępne na stronie: <https://www.mckinsey.com/industries/travel-logistics-and-infrastructure/our-insights/make-it-better-not-just-safer-the-opportunity-to-reinvent-travel> [dostęp 27 kwietnia 2023]
- Badanie Nielsen Global Trust in Advertising (2012). Dostępne na stronie: <http://www.nielsen.com/us/en/press-room/2012/niensenglobal-consumers-trust-in-earned-advertisinggrows.html> [dostęp 29.04.2023].
- ANKIETA PWC (2023). Dostępne na stronie: <https://www.pwc.com/us/en/industries/consumer-markets/library/five-travel-trends.html> [dostęp: 27.04.2023].
- Sesar, V., Hunjet, A. i Kozina, G. (2021). Influencer marketing w podróżach i turystyce: przegląd literatury. Rozwój gospodarczy i społeczny: Księga Proceedings, 182-192.
- UNWTO. (2023). TRANSFORMACJA CYFROWA. Dostępne na stronie: <https://www.unwto.org/digital-transformation> . [ostatnia aktualizacja: 5 maja 2023 r.].

Kolejne trzy rozdziały (rozdział 7, rozdział 8 i rozdział 9) koncentrują się na nowych trendach i inicjatywach edukacyjnych, które wpływają na sektor VET na całym świecie.

Rozdział 7. Edukacja cyfrowa dla nauczycieli I: Nowe trendy w kształceniu i szkoleniu zawodowym

W rozdziale siódmym uwaga czytelników i uczestników kursu zostanie skupiona na znaczących przemianach zachodzących w systemach kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) na poziomie globalnym. Uczestnicy kursu zagłębią się w kluczowe kwestie związane z tymi zmianami i ich wpływem na dostawców kształcenia i szkolenia zawodowego. Ponadto w tym rozdziale omówione zostaną kluczowe kroki, które należy podjąć, aby wesprzeć nauczycieli i trenerów VET w ich misji.

Rozdział rozpoczyna się informacją na temat pojawiających się trendów i potencjalnych zagrożeń w krajobrazie kształcenia i szkolenia zawodowego. Analizuje on dynamiczne siły kształtujące tę dziedzinę i bada w jaki sposób te trendy mogą wpłynąć na przyszłość kształcenia i szkolenia zawodowego. Rozumiejąc te czynniki, uczestnik kursu może lepiej przygotować się na stojące przed nim wyzwania i możliwości.

Następnie uwaga uczestników kursu zostanie skierowana na przyszłość kształcenia i szkolenia zawodowego w Unii Europejskiej (UE). Uczestnicy zapoznają się z wizją i strategiami UE na rzecz rozwoju kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym inicjatywami mającymi na celu wspieranie innowacji, zdolności adaptacyjnych i współpracy międzynarodowej. Dzięki tej eksploracji uczestnicy uzyskają wgląd w inicjatywy UE wyposażające obywateli w umiejętności i kompetencje potrzebne nowoczesnej sile roboczej.

Rozdział zwraca szczególną uwagę na istotną rolę nauczycieli i trenerów VET w stale zmieniającym się świecie. Uczestnicy kursu poznają zmieniające się wymagania stawiane nauczycielom i wyzwania, jakie stoją przed nimi w dostosowywaniu się do nowych paradygmatów edukacyjnych, a także strategie wspierania nauczycieli i trenerów VET, takie jak możliwości rozwoju zawodowego, współpraca i integracja innowacyjnych podejść pedagogicznych.

W tym rozdziale uczestnicy kursu będą również brać udział w skłaniających do myślenia dyskusjach i ćwiczeniach, które pogłębią zrozumienie omawianych zagadnień. Aktywnie uczestnicząc w tych interaktywnych elementach, będą oni mieli okazję podzielić się swoimi spostrzeżeniami i doświadczeniami, rozwijając swój warsztat pracy.

Pod koniec tego rozdziału uczestnicy kursu zyskają wszechstronną wiedzę na temat przemian zachodzących w systemach kształcenia i szkolenia zawodowego na całym świecie, przyszłych perspektyw dla kształcenia i szkolenia zawodowego w UE oraz istotnej roli nauczycieli i trenerów VET. Wyposażeni w tę wiedzę będą lepiej przygotowani do wspierania i promowania inicjatyw w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego, zapewniając ciągły rozwój i sukces kształcenia i szkolenia zawodowego w zmieniającym się świecie.

Bibliografia:

- Analysing Erasmus+ Vocational Education and Training Funding in Europe, Carlos de Olagüe -Smithson, Technical and Vocational Education and Training: Issues, Concerns and Prospects 30, Springer International Publishing, 2019, ISBN: 978-3-030-16210-8;978- 3-030-16211-5
- Kształcenie zawodowe i zawodowe oparte na kompetencjach: łączenie światów pracy i edukacji, Martin Mulder (red.), Kształcenie i szkolenie techniczne i zawodowe: problemy, obawy i perspektywy 23, Springer International Publishing, 2017, ISBN: 978-3-319 -41711-0,978-3-319-41713-4
- Statystyki e-learningu: co musisz wiedzieć w 2023 r. Studocu.com.
<https://www.studocu.com/blog/en/e-learning-statistics>
- Integracja doświadczeń w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego, Sarojni Choy, Gun-Britt Wärvik , Viveca Lindberg, Kształcenie i szkolenie techniczne i zawodowe: problemy, obawy i perspektywy 29, Springer Singapore, 2018, ISBN: 978-981-10-8856-8,978- 981-10-8857-5
- JEON, S. i VANDEWEYER, M. (nd). Nauczyciele i liderzy w Polityce VET. OECD.
<https://www.oecd.org/skills/centre-for-skills/Teachers-and-Leaders-in-VET-Policy-Brief.pdf>
- OECD (2021), Nauczyciele i liderzy w kształceniu i szkoleniu zawodowym, Przeglądy OECD dotyczące kształcenia i szkolenia zawodowego, Wydawnictwo OECD, Paryż, <https://doi.org/10.1787/59d4fbb1-en>
- Pouliou , A., Kvisteroy , J. i Santos, M. (nd). Przyszłość kształcenia i szkolenia zawodowego. CEDEFOP.
<https://www.cedefop.europa.eu/en/projects/future-vet>
- Umiejętności na rzecz rozwoju społecznego: przekształcanie kształcenia i szkolenia zawodowego, Lesley Joy Powell, Simon McGrath, Routledge, 2019, ISBN: 1138100579,9781138100572
- Nauczyciele i liderzy kształcenia i szkolenia zawodowego, Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, Przeglądy OECD dotyczące kształcenia i szkolenia zawodowego, 2021, ISBN: 9789264367715,9264367713,9789264390027,9264390022,9789264545458,926454545X
- Nauczyciele i trenerzy w zmieniającym się świecie - Budowanie kompetencji na rzecz włączającego, ekologicznego i cyfrowego kształcenia i szkolenia zawodowego (VET). CEDEFOP.
https://www.cedefop.europa.eu/files/5586_en.pdf
- Umiejętności i kompetencje nauczycieli kształcenia i szkolenia zawodowego: Kształcenie i szkolenie zawodowe w czasach kryzysu gospodarczego: lekcje z całego świata, Matthias Pilz (red.), Kształcenie i szkolenie techniczne i zawodowe: problemy, obawy i perspektywy 24, Springer International Publishing, 2017, ISBN: 978-3-319-47854-8,978-3-319-47856-2

Rozdział 8. Edukacja cyfrowa dla nauczycieli II: Nauczanie zintegrowane w VET

W rozdziale tym szczegółowo omawiana jest koncepcja nauczania online, ze szczególnym uwzględnieniem metod nauczania zintegrowanego. W rozdziale tym uczestnicy zapoznają się z zaletami nauczania zintegrowanego, różnymi modelami takiej formy nauczania oraz praktycznymi wskazówkami dotyczącymi wdrażania tych metod w codziennej praktyce nauczycielskiej.

Rozdział rozpoczyna się od przedstawienia licznych zalet nauczania zintegrowanego. Wykorzystując odpowiednie narzędzia i zasoby internetowe, nauczanie zintegrowane może zwiększyć zaangażowanie uczniów, promować aktywne uczenie się i zapewniać spersonalizowane doświadczenia edukacyjne. Uczestnicy dowiedzą się, jak te korzyści mogą pozytywnie wpłynąć na kompetencje nauczania, umożliwiając instruktorom stworzenie bardziej interaktywnego i skutecznego środowiska uczenia się.

Następnie omówione zostaną różne typy modeli nauczania mieszanego. Od modelu odwróconej klasy po model rotacji stanowisk – przedstawione zostaną różne sposoby integracji nauczania bezpośredniego i zajęć online. Poznając i porównując te modele, uczestnicy posiadają wiedzę niezbędną do wybrania najbardziej odpowiedniego podejścia do nauczania zintegrowanego dla konkretnego kontekstu nauczania i celów uczenia się.

Rozdział ten przedstawia także praktyczne wskazówki dotyczące stosowania nauczania zintegrowanego w kształceniu i szkoleniu zawodowym (VET). W ramach rozdziału omówione zostaną strategie projektowania skutecznych materiałów do nauki online, wspierania współpracy i interakcji uczniów oraz oceniania postępów uczniów. Wskazówki te pomogą nauczycielom skutecznie wdrożyć nauczanie zintegrowane w swojej pracy zawodowej, co wpłynie na jakość uczenia się i pozwoli zbudować lepsze relacje z uczniami.

Rozdział zachęca do dyskusji i realizacji ćwiczeń, dzięki którym instruktorzy będą mogli zastanowić się nad własną praktyką nauczania i współpracą z innymi nauczycielami VET. Angażując się w te interaktywne elementy, uczestnicy zyskają głębsze zrozumienie mechaniki wdrażania nauczania zintegrowanego do zajęć zawodowych.

Pod koniec tego rozdziału uczestnicy kursu posiadają kompleksową wiedzę na temat nauczania zintegrowanego w kształceniu zawodowym. Zostaną oni wyposażeni w wiedzę i praktyczne wskazówki niezbędne do wdrożenia różnych modeli nauczania mieszanego, wykorzystania ich zalet oraz wspierania pozytywnych kompetencji dydaktycznych i relacji z uczniami. Zastosowanie podejść do nauczania mieszanego umożliwi uczestnikom kursu tworzenie angażujących i skutecznych doświadczeń edukacyjnych w środowisku nauczania online.

Bibliografia:

- 15 wityrn do nauczania mieszanego. Technologia i nauka. Źródło: <https://www.techlearning.com/tl-advisor-blog/8160>
- Nauczanie mieszane i internetowe na rzecz globalnego obywatelstwa: nowe technologie i możliwości edukacji międzykulturowej, William J. Hunter, Roger Austin, Seria: Routledge Research in International and Comparative Education, Routledge, rok: 2020, ISBN: 2020022881,9780367408213,9780367821661
- Mieszane uczenie się w działaniu: praktyczny przewodnik ku zrównoważonym zmianom, Green, Jason T.;Tucker , Catlin R.;Wycoff , Tiffany, SAGE Publications;Corwin Press, rok: 2017;2016, ISBN: 9781506341163,1506341160
- Mieszane kształcenie w praktyce: przewodnik dla praktyków i badaczy, Amanda G. Madden (redaktorka, współautorka), Lauren Margulieux (redaktorka, współpracowniczka), Robert S. Kadel (redaktor, współpracownik), The MIT Press, rok: 2019, ISBN: 0262039478
- Wszechświat nauczania mieszanego. Nauczanie mieszane. Źródło: <https://www.blendedlearning.org/>
- Nauczanie mieszane. Zwiększanie sukcesu w nauce, Simon KS Cheung, Lam-for Kwok, Kenichi Kubota, Lap-Kei Lee, Jumpei Tokito , Notatki z wykładów z informatyki 10949, Springer International Publishing, rok: 2018, ISBN: 978-3-319-94504-0,978-3-319-94505-7
- Nauczanie mieszane. Witryny Google. Źródło: <https://sites.google.com/site/blendclass/home>
- Blended Learning: Convergence Between Technology and Pedagogy, Antonio Víctor Martín-García, Notatki z wykładów w sieciach i systemach 126, Springer International Publishing; Springer, rok: 2020, ISBN: 9783030457808,9783030457815

- Progresje trenerskie. Zestaw narzędzi PL. Źródło: <https://www.thepltoolbox.com/progressions.html>
- Zasoby dla nauczycieli. Mieszane zasoby edukacyjne od partnerów edukacyjnych Seton. Źródło: <https://www.blendedlearning.org/>
- Teachthought. Źródło: <https://www.teachthought.com>

Rozdział 9. Edukacja cyfrowa dla nauczycieli III: Nowe metody nauczania w VET

Rozdział dziewiąty zajmuje się najnowszymi trendami w nauczaniu i edukacji, koncentrując się na sześciu najnowszych i najbardziej wpływowych podejściach metodycznych. Porówna i oceni te trendy, zapewniając uczestnikom wgląd w ich unikalne cechy i potencjalne korzyści ich stosowania w kształceniu zawodowym. Poprzez przykłady i studia przypadków rozdział zademonstruje w jaki sposób metody te można zastosować w różnych środowiskach tak, by wzbogacić doświadczenia uczniów i stworzyć wciągające i przyjemne zajęcia.

Rozdział rozpoczyna się od zbadania różnicy pomiędzy uczeniem się opartym na projekcie a uczeniem się opartym na konkretnym problemie. Oba podejścia skoncentrowane na uczniu kładą nacisk na aktywne uczestnictwo, krytyczne myślenie i umiejętności rozwiązywania problemów. Uczestnicy zagłębią się w kluczowe cechy każdej z tych metod, poznają ich podobieństwa i różnice oraz poznają rzeczywiste przykłady ich pomyślnego wdrożenia do kształcenia.

W kolejnej części rozdziału omówione zostaną koncepcje mikronauczania i uczenia się metodą małych kroków. W świecie, w którym zmniejsza się czas skupienia uwagi, pozwalają podzielić większe zagadnienia na bardziej przyswajalne kapsułki wiedzy. W rozdziale tym zbadamy ich skuteczność w promowaniu retencji wiedzy i promowania elastyczności w nauczaniu, a także przedstawimy praktyczne przykłady tego, jak mikronauczanie i metodę małych kroków można zintegrować z różnymi środowiskami uczenia się.

Rozdział dziewiąty przedstawia także zagadnienia związane z grywalizacją i uczeniem się poprzez gry. Dzięki włączeniu elementów gry do procesu uczenia się, podejścia te zwiększają zaangażowanie i motywację uczniów. Uczestnicy zapoznają się z zasadami grywalizacji i nauczania opartego na grach, przeanalizują ich zastosowanie w różnych przedmiotach i grupach wiekowych oraz zapoznają się z inspirującymi przykładami tego, jak nauczyciele z powodzeniem wykorzystali te metody do tworzenia interaktywnych i zabawnych doświadczeń edukacyjnych.

Na koniec rozdział ten zapewni uczestnikom kursu zestaw ćwiczeń pozwalających lepiej wykorzystać wiedzę zdobytą w tym rozdziale. Działania te zachęcą uczestników kursu do refleksji nad własną praktyką nauczania, zastosowania poznanych koncepcji i zbadania dodatkowych zasobów w celu głębszego zrozumienia tych innowacyjnych metod nauki.

Pod koniec tego rozdziału uczestnicy kursu zdobędą kompleksową wiedzę na temat najnowszych trendów w edukacji. Zostaną wyposażeni w praktyczną wiedzę i przykłady umożliwiające wdrożenie uczenia się opartego na projektach, uczenia się opartego na problemach, mikronauczania, uczenia się na małą skalę, grywalizacji i uczenia się poprzez gry w swojej własnej praktyce nauczycielskiej. Podejścia te zwiększają zaangażowanie uczniów, tworzą bardziej dynamiczne i przyjemne zajęcia, i ostatecznie przyczynią się do ogólnego sukcesu edukacyjnego uczniów.

Bibliografia:

- Najlepsze praktyki w zakresie mentoringu w programach online: wspieranie wykładowców i studentów w szkolnictwie wyższym, Susan Ko, Olena Zhadko , Najlepsze praktyki w nauczaniu i uczeniu się online, Routledge 2022, ISBN: 9780429434754
- Rozpal ogień: podsycanie dociekań i pasji poprzez naukę opartą na projektach, Henderson, Matt A, Portage & Main Press 2019, ISBN:9781553797517,9781553797890,1553797892,9781553797906,1553797906
- Grywalizacja, cyfryzacja i przemysł 4.0: transformacja i zakłócenia w działaniu zarządzane , Lutz Anderie (auth.), Gabler Verlag 2018, ISBN: 978-3-658-19864-0, 978-3-658-19865-7
- Grywalizacja w uczeniu się i edukacji: Enjoy Learning Like Gaming, Sangkyun Kim, Kibong Song, Barbara Lockee , John Burton, Advances in Game-Based Learning, Springer International Publishing 2018, ISBN: 978-3-319-47282-9, 978-3 -319-47283-6
- Global Perspectives on Project-Based Language Learning, Teaching and Assessment: Key Approaches, Technology Tools and Frameworks, Gulbahar H. Beckett (redaktor), Tammy Slater (redaktor), Routledge Studies in Applied Linguistics, Routledge 2019, ISBN: 113835175X, 9781138351752
- Uczenie się oparte na projektach: jak podchodzić, raportować, prezentować i uczyć się z projektów trwających cały kurs, Harm-Jan Steenhuis , Lawrence Rowland, Business Expert Press 2018, ISBN: 1631574752,9781631574757
- Uczenie się metodą projektów w prosty sposób: 100 ćwiczeń gotowych do wykonania w klasie, które inspirują ciekawość, rozwiązywanie problemów i samodzielne odkrywanie, April Smith, Książki dla nauczycieli, Ulysses Press 2018, ISBN: 9781612438191
- Mentoring skoncentrowany na studencie: utrzymanie uczniów w centrum uczenia się nowych nauczycieli, Amanda Brueggeman , Corwin 2022, ISBN: 1071855190,9781071855195

Rozdział 10. Ramy przyszłej turystyki: Naucz, jak radzić sobie z kryzysem cyfrowym .

Rozdział ten zapewni nauczycielom cenne narzędzia i strategie umożliwiające przekształcenie hipotetycznego kryzysu cyfrowego w strategiczny postęp. Rozdział skupia się na trzech kluczowych aspektach: wzmacnianiu reputacji cyfrowej, zarządzaniu negatywnymi recenzjami i rebrandingu konkretnych działań. Poznając niniejsze zagadnienia nauczyciele zostaną wyposażeni w niezbędną wiedzę i umiejętności by skutecznie radzić sobie z wyzwaniami cyfrowymi i przetrwać je.

Rozdział rozpocznie się od zbadania sposobów wzmacniania reputacji cyfrowej. Uczestnicy zajęć zagłębią się w znaczenie zarządzania reputacją w Internecie i przedstawią praktyczne sugestie dotyczące ulepszania i ochrony swojej obecności cyfrowej. Wdrażając te strategie, nauczyciele mogą budować pozytywny wizerunek w Internecie, który wzmacnia ich wiarygodność i profesjonalizm.

Następnie uczestnicy kursu zagłębią się w temat zarządzania negatywnymi recenzjami. Rozdział zaprezentuje krok po kroku wskazówki jak postępować z negatywnym komentarzem i łagodzić potencjalne szkody. Nauczyciele poznają skuteczne techniki komunikacji, strategie rozwiązywania konfliktów i metody przekształcania negatywnych doświadczeń w możliwości rozwoju i poprawy.

Rozdział dziesiąty skupia się także na koncepcji rebrandingu konkretnych działań. Uznając znaczenie budowania marki w epoce cyfrowej, czytelnicy dowiedzą się w jaki sposób nauczyciele mogą strategicznie zmienić położenie i ożywić swoje działania, aby przyciągnąć i zaangażować docelowych odbiorców. W tym rozdziale omówimy znaczenie spójnego przekazu, identyfikacji wizualnej i opowiadania historii w tworzeniu atrakcyjnej narracji marki.

W całym rozdziale zostaną przedstawione praktyczne przykłady i studia przypadków w celu zilustrowania omawianych koncepcji i strategii. Nauczyciele będą mieli możliwość zastosowania tych zasad w swoich własnych kontekstach zawodowych, upewniając się, że informacje będą przydatne i przydatne.

Po zakończeniu tego rozdziału nauczyciele zostaną wyposażeni w instrumenty umożliwiające skuteczne zarządzanie kryzysem cyfrowym i przekształcenie go w strategiczny postęp. Zdobędą kompleksową wiedzę na temat wzmocnienia reputacji cyfrowej, zarządzania negatywnymi recenzjami i rebrandingu określonych działań. Stosując te strategie, nauczyciele mogą zwiększyć swoją obecność w Internecie, skutecznie stawiać czoła wyzwaniom oraz stworzyć pozytywny i wpływowy ślad cyfrowy.

Bibliografia:

- Coombs WT. Wrzesień 2014. Zarządzanie kryzysowe i komunikacja. <http://www.instituteforpr.org/crisis-management-lecommunications/>
- Simola S. Nauczanie zarządzania kryzysowego w przedsiębiorstwie poprzez edukację w zakresie etyki biznesu. Europejski Dziennik Szkoleń i Rozwoju. 2014;38(5):485-503. DOI: 10.1108/EJTD-05-2013-0055
- Benzaghta , MA, Elwalda , A., Mousa, MM, Erkan, I. i Rahman, M. (2021). Zastosowania analizy SWOT: zintegrowany przegląd literatury. Journal of Global Business Insights, 6(1), 55-73. <https://www.doi.org/10.5038/2640-6489.6.1.1148>
- Alpaslan, CM, Green, SE i Mitroff , II (2009), Ład korporacyjny w kontekście kryzysów: w kierunku teorii zarządzania kryzysowego przez interesariuszy. Journal of Contingency and Crisis Management, 17: 38-49. <https://doi.org/10.1111/j.1468-5973.2009.00555.x>
- Gürel , Ş. i Tat, M. (2017). ANALIZA SWOT: PRZEGLĄD TEORETYCZNY. The Journal of International Social Research, 10(51), 994–1006. <https://doi.org/10.17719/jisr.2017.1832>
- Wut , TM, Xu, J. i Wong, SM (2021). Badania nad zarządzaniem kryzysowym (1985–2020) w branży hotelarsko-turystycznej: przegląd i program badawczy. Zarządzanie turystyką, 85, 104307. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2021.104307>
- Afshardoost , M. i Eshaghi , MS (2020). Wizerunek miejsca docelowego i intencje behawioralne turystów : metaanaliza. Zarządzanie Turystyką, 81, 104154.
- Shin, H., Perdue, RR i Pandelaere , M. (2020). Zarządzanie opiniami klientów dotyczącymi współtworzenia wartości: perspektywa teorii wzmocnienia. Journal of Travel Research, 59 (5), 792–810. <https://doi.org/10.1177/0047287519867138>

Rozdział 11. Ramy przyszłej turystyki: Jak znaleźć i podążać za aktualnymi trendami

Rozdział jedenasty zapewni nauczycielom kompleksowy zestaw narzędzi do badania i analizowania rzeczywistych trendów w turystyce. Rozdział skupia się na dwóch kluczowych obszarach: zrozumieniu potrzeb turystycznych różnych pokoleń oraz identyfikacji trendów i zasobów w Internecie. Zgłębiając te tematy, nauczyciele zostaną wyposażeni w wiedzę i umiejętności umożliwiające im zdobywanie aktualnych informacji i dostosowywanie nauczania do zmieniających się potrzeb branży turystycznej.

Rozdział przedstawia czytelnikowi potrzeby turystyczne różnych pokoleń. czytelnicy będą badać cechy i preferencje różnych pokoleń, takich jak między innymi pokolenie wyżu demograficznego, pokolenie Z i pokolenie Y (millenials). Uzyskując wgląd w ich unikalne zachowania, zainteresowania i oczekiwania związane z podróżowaniem, nauczyciele mogą dostosować swoje podejście do nauczania i program nauczania, aby skutecznie angażować i zaspokajać potrzeby różnorodnych grup uczniów.

W dalszej części rozdziału skupimy się na metodach i zasobach dostępnych do badania trendów online w branży turystycznej. Rozdział przedstawi skuteczne strategie wyszukiwania i analizowania odpowiednich informacji, takich jak raporty branżowe, badania rynkowe, słuchanie mediów społecznościowych i ankiety internetowe. Nauczyciele dowiedzą się, gdzie znaleźć wiarygodne i aktualne dane na temat trendów w turystyce, co umożliwi im włączenie najnowszych spostrzeżeń do materiałów dydaktycznych i dyskusji w klasie.

W całym rozdziale zostaną przedstawione praktyczne przykłady i studia przypadków, aby zilustrować, w jaki sposób nauczyciele mogą zastosować wyniki badań w swojej praktyce pedagogicznej. Dzięki temu informacje będą porównywalne i będą miały zastosowanie w rzeczywistych scenariuszach.

Pod koniec tego rozdziału nauczyciele uzyskają wszechstronną wiedzę na temat badania rzeczywistych trendów w turystyce. Zostaną wyposażone w narzędzia umożliwiające zrozumienie potrzeb turystycznych różnych pokoleń i identyfikację odpowiednich zasobów internetowych, aby być na bieżąco z najnowszymi trendami. Integrując te spostrzeżenia w swoim nauczaniu, nauczyciele mogą tworzyć dynamiczne i wciągające lekcje, które odzwierciedlają zmieniające się wymagania i zainteresowania branży turystycznej.

Referencje :

- Aldao , C., Blasco , D. i Poch Espallargas , M. (2022), Lekcje z COVID-19 na przyszłość: zarządzanie kryzysowe w destynacjach, zachowania turystów i trendy w branży turystycznej, Journal of Tourism Futures, tom. numer przed drukiem. <https://doi.org/10.1108/JTF-02-2022-0059>
- Demir, M., Demir, Ş. Ş., Dalgiç , a. i Ergen , FD (2021). Wpływ pandemii Covid-19 na branżę turystyczną: ocena z perspektywy menadżerów hoteli. Journal of Tourism Theory and Research, 7 (1), 44-57
- Kayumovich , KO, Gulyamovich , DI i Khudoynazarovich , SA (2020). Informacje i technologie informacyjne w turystyce cyfrowej. Wydanie specjalne dotyczące perspektyw rozwoju finansowego poziomu życia w Azji Centralnej, 32 s. 33-34

- Van, NTT, Vrana, V., Duy, NT, Minh, DXH, Dzung, PT, Mondal, SR i Das, S. (2020). Rola interaktywnych urządzeń człowiek-maszyna dla innowacyjnej zrównoważonej turystyki po pandemii Covid-19 w Ho Chi Minh City w Wietnamie. *Zrównoważony rozwój*, 12(22), 9523
- Yang, ECL, (2021): Co motywuje i utrudnia ludziom samotne podróżowanie? Badanie dotyczące osób podróżujących samotnie i niesamodzielnie, *Aktualne problemy turystyki*, 24:17, 2458-2471, DOI: 10.1080/13683500.2020.1839025
- Khanra, S., Dhir, A., Kaur, P., Mäntymäki, M. (2021). Analiza bibliometryczna i przegląd literatury z zakresu ekoturystyki: W stronę zrównoważonego rozwoju. *Journal of Tourism Management Perspectives*, tom 37, 100777, ISSN 2211-9736, <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2020.100777>
- Paulauskaite, D., Powell, R., Coca-Stefaniak, JA, Morrison, AM (2017). Życie jak lokalny: autentyczne doświadczenia turystyczne i gospodarka współdzielenia. *International Journal of Tourism Research*, tom 19, wydanie 6, 619-628
- Martínez-González, JA; Álvarez-Albelo, CD (2021) Wpływ personalizacji witryn i pierwszego wrażenia na lojalność młodych konsumentów wobec witryn turystycznych. *Zrównoważony rozwój*, 13, 1425. <https://doi.org/10.3390/su13031425>
- Zeqiri, A., Dahmani, M. i Youssef, AB (2020). Cyfryzacja branży turystycznej: Jakie są skutki nowej fali technologii. *Bałkański Przegląd Ekonomiczny*, 2, 63-82
- Piccoli, G., Lui, T., Grün, B. (2017). Wpływ informatycznych systemów obsługi klienta na personalizację usług, postrzeganie obsługi klienta i wydajność hotelu, *Zarządzanie turystyką*, tom 59, 349-362, ISSN 0261-5177, <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2016.08.015>
- Christou, P., Farmaki, A. i Evangelou, G. (2018). Pielęgnowanie nostalgii?: Odpowiedź zainteresowanych stron z zakresu turystyki wiejskiej. *Zarządzanie turystyką*, 69, 42–51. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2018.05.010>
- Marschall, S. (2017). Turystyka i wspomnienia ojczyzny: migranci, przesiedleńcy, wygnańcy i społeczności diasporyczne. Publikacje dotyczące widoku kanału.
- „Europejskie trendy w podróżach wielopokoleniowych”, 2018. Expedia i Centrum Kinetyki Pokoleniowej

Rozdział 12. Ramy dla przyszłej turystyki: Jak stworzyć swoją tożsamość cyfrową i usprawnić swoją pracę

Rozdział 12 zagłębi się w dziedzinę tworzenia tożsamości cyfrowej i tworzenia sieci cyfrowych. Jednostka ta zapewni nauczycielom cenne spostrzeżenia i najlepsze praktyki umożliwiające budowanie silnej obecności cyfrowej i wykorzystanie strategii marketingu cyfrowego. Proponowana treść tego rozdziału obejmuje zrozumienie znaczenia i znaczenia marketingu cyfrowego, kultywowanie atrakcyjnej tożsamości cyfrowej oraz eksplorowanie różnych sieci społecznościowych i narzędzi internetowych.

Rozdział rozpoczyna się od zbadania definicji i znaczenia marketingu cyfrowego. Nauczyciele zyskają wiedzę na temat tego, jak marketing cyfrowy zmienił sposób, w jaki firmy i profesjonaliści promują swoją pracę, docierają do docelowych odbiorców i budują znaczące połączenia. Omówią kluczowe koncepcje i strategie, takie jak optymalizacja wyszukiwarek (SEO), marketing treści, marketing w mediach społecznościowych i marketing e-mailowy. Rozumiejąc te koncepcje, nauczyciele będą mogli zastosować skuteczne techniki marketingu cyfrowego, aby usprawnić swoją pracę i nawiązać kontakt z odbiorcami.

W dalszej części rozdziału zagłębimy się w temat obecności i tożsamości cyfrowej. Uczestnicy zapoznają się z elementami, które składają się na silną tożsamość cyfrową, w tym ze znaczeniem marki osobistej, spójnym przekazem i profesjonalnym opowiadaniem historii. Nauczyciele dowiedzą się jak dostosować swoją obecność cyfrową do swoich celów i wartości, skutecznie przekazywać swoją wiedzę i osiągnięcia oraz budować pozytywną reputację w Internecie.

Ponadto rozdział będzie badać różne sieci społecznościowe i narzędzia internetowe, które mogą ułatwić tworzenie sieci cyfrowych i rozwój zawodowy. Uczestnicy omówią popularne platformy, takie jak LinkedIn, Twitter i profesjonalne blogi, podkreślając ich unikalne funkcje i zalety. Nauczyciele zyskają wgląd w to, jak skutecznie wykorzystywać te platformy do poszerzania swojej sieci zawodowej, dzielenia się swoją pracą, współpracy z rówieśnikami i bycia na bieżąco z trendami branżowymi.

W całym rozdziale zostaną przedstawione praktyczne przykłady i studia przypadków w celu zilustrowania omawianych koncepcji i strategii. Nauczyciele będą mieli możliwość zastosowania tych zasad we własnym kontekście zawodowym, zapewniając, że informacje będą przydatne i przydatne.

Po zakończeniu tego rozdziału nauczyciele zostaną wyposażeni w wiedzę i narzędzia umożliwiające stworzenie atrakcyjnej tożsamości cyfrowej i usprawnienie swojej pracy dzięki skutecznemu marketingowi cyfrowemu i tworzeniu sieci kontaktów online. Zrozumieją znaczenie obecności i tożsamości cyfrowej oraz tego, jak pielęgnować angażującą osobowość w Internecie. Ponadto nauczyciele będą zaznajomieni z różnymi sieciami społecznościowymi i narzędziami internetowymi, co umożliwi im budowanie kontaktów, współpracę i uzyskiwanie informacji w społecznościach zawodowych. Wdrożenie tych praktyk pomoże nauczycielom poprawić swoją reputację zawodową, poszerzyć ich możliwości i skutecznie poruszać się po cyfrowym krajobrazie.

Bibliografia:

- Pencarelli , T. (2019). Cyfrowa rewolucja w branży turystycznej. *Journal of Information Technology & Tourism*, tom 22, 455–476. <https://doi.org/10.1007/s40558-019-00160-3>
- Bala, M., Verma, D. (2018). Krytyczny przegląd marketingu cyfrowego. *International Journal of Management, IT & Engineering*, 8(10), 321–339.
- Kannan, PK, Hongshuang , AL (2017). Marketing cyfrowy: ramy, przegląd i program badań. *International Journal of Research in Marketing*, tom 34, wydanie 1, 22-45, ISSN 0167-8116, <https://doi.org/10.1016/j.ijresmar.2016.11.006>.
- Uniwersalny słownik marketingu. Słownik marketingu języka wspólnego. (2023, 4 maja). <https://marketing-dictionary.org/>
- Ritz, W., Wolf, M. , McQuitty , S. (2019), „Adopcja marketingu cyfrowego i sukces małych firm: zastosowanie modeli zrób to sam i akceptacji technologii”, *Journal of Research in Interactive Marketing*, Tom. 13 nr 2, s. 179-203. <https://doi.org/10.1108/JRIM-04-2018-0062>
- Kaur, G. (2017). Znaczenie marketingu cyfrowego w branży turystycznej. *International Journal of Research – Granthaalayah* , 5(6), 72-77. <https://doi.org/10.5281/zenodo.815854>
- Udział w rynku wyszukiwarek na całym świecie. Globalne statystyki StatCounter . (nd). <https://gs.statcounter.com/search-engine-market-share>
- Reillier , LC, Reillier , B. (2017). Strategia platformy: jak uwolnić moc społeczności i sieci, aby rozwijać swoją firmę. Routledge, Grupa Taylora i Francisa

- Kemp, S. (2021). Digital 2020: Globalny przegląd rozwiązań cyfrowych – DataReportal – globalne spostrzeżenia cyfrowe. Raport danych . <https://datareportal.com/reports/digital-2020-global-digital-overview>
- Petrosyan , A. (2023, 3 kwietnia). Użytkownicy Internetu i mediów społecznościowych na świecie 2023. Statista. <https://www.statista.com/statistics/617136/digital-population-worldwide/>
- Raport Cyfrowy 2022. Hootsuite. (2022). <https://www.hootsuite.com/research/social-trends#67J3gYjmYRHkJcIINCfEmY>
- Matkiki , R., Mpinganjira , M., Roberts-Lombard, M. (2017). Media społecznościowe w turystyce: ustalenie czynników wpływających na postawy wobec korzystania z serwisów społecznościowych w celu organizacji wycieczek . Dziennik Acta Commercii , tom. 17, ist . 1, 1-13. doi : 10.4102/ac.v17i1.396
- Tafveez , M. (2017). Rola mediów społecznościowych w turystyce: przegląd literatury. International Journal for Research in Applied Science and Engineering Technology 2017 tom 5 nr 11 s. 633-635 ref.19
- Sotiriadis (2017), „Udostępnianie doświadczeń turystycznych w mediach społecznościowych: przegląd literatury i zestaw sugerowanych strategii biznesowych”, International Journal of Contemporary Hospitality Management, tom. 29 nr 1, s. 179-225. <https://doi.org/10.1108/IJCHM-05-2016-0300>
- Moro, S. i Rita, P. (2018), „Strategie marki w mediach społecznościowych w hotelarstwie i turystyce”, International Journal of Contemporary Hospitality Management, tom. 30 nr 1, s. 343-364. <https://doi.org/10.1108/IJCHM-07-2016-0340>

2.4 Twórz angażujące i efektywne doświadczenia edukacyjne

Tworzenie angażujących doświadczeń edukacyjnych wymaga holistycznego podejścia. Nie chodzi po prostu o wybranie tej czy innej metody gwarantującej pomyślną naukę. I na pewno nie chodzi tu o ograniczenie nauki do konkretnych ram czasowych. Doświadczenia edukacyjne muszą być organiczne i swobodnie kontynuowane wraz z przepływem pracy. Muszą być stale obecne w sercach i umysłach uczniów. Poniżej znajdziesz 7 technik, których używają innowacyjni liderzy uczenia się, aby tworzyć angażujące i wpływowe doświadczenia szkoleniowe.

- **Włącz myślenie projektowe**

Niniejszy kurs online oferuje podjęcie do myślenia projektowego. Zamiast skupiać się na efektach uczenia się, dostawcy usług szkoleniowych mogą zacząć od pytań otwartych, które odpowiadają potrzebom uczniów. Może to obejmować ankietowanie uczniów i angażowanie modułów kursów online od samego początku, aby upewnić się, że są one zgodne z kluczowymi priorytetami i wartościami. Identyfikując trendy i wymagania, korzystając z myślenia projektowego i najlepszych praktyk w zakresie uczenia się dorosłych, mogą lepiej określić najskuteczniejszy sposób realizacji danego doświadczenia szkoleniowego.

- **Wykorzystaj naukę mobilną**

W ślad za myśleniem projektowym rozwiązaniem, które napędza zaangażowanie, idzie kształcenie mobilne. Niniejszy kurs online wykorzystuje naukę o uczeniu się do tworzenia angażujących doświadczeń edukacyjnych. Udostępnianie edukacji na urządzeniach mobilnych jest skuteczne w przypadku krótkich serii mikronauki i filmów. Zrozumienie możliwości urządzeń mobilnych pomoże spełnić oczekiwania uczniów z pokolenia millenialsów i pokolenia Z, ale będzie także skuteczne w przypadku innych pokoleń. Kluczem do mobilnego uczenia się jest budowanie doświadczenia edukacyjnego, które zapada w pamięć i wspiera uczniów w ich codziennych rolach.

- **Użyj wideo, aby przyciągnąć i utrzymać uwagę uczniów**

Nauka wideo to skuteczny sposób na zwiększenie zaangażowania i zatrzymania uczniów. Ma to sens w czasach, gdy oglądanie programów telewizyjnych w trybie binge jest na porządku dziennym. Dostęp do krótkich i zabawnych filmów można łatwo uzyskać na komputerach domowych lub urządzeniach mobilnych, co stanowi skalowalne i ekonomiczne rozwiązanie. Wideo jest także doskonałym narzędziem do przeprowadzania krótkich demonstracji, stanowiąc dla pracowników kluczową pomoc w pracy. W ten sam sposób, w jaki ktoś może przeszukiwać Internet w poszukiwaniu filmów instruktażowych na temat pieczenia chleba, tak też może uzyskać dostęp do kluczowych informacji technicznych podczas pracy. Wiadomości wideo od instruktorów, facylitatorów i liderów to także świetny sposób na zdalne przekazywanie informacji. Na szczęście tworzenie filmów nigdy nie było łatwiejsze dzięki wielu narzędziom do przechwytywania ekranu i kamerom dostępnym na komputerach stacjonarnych i urządzeniach mobilnych.

- **Wykorzystaj naukę społecznościową do budowania społeczności**

Niniejszy kurs online można wykorzystać do wspierania uczenia się peer-to-peer, mentoringu i nie tylko. Zapewnienie przestrzeni społecznej, w której uczniowie mogą dzielić się swoimi doświadczeniami, pomaga wspierać kulturę coachingu w Twojej organizacji.

- **Promuj nauczanie przez doświadczanie**

Skuteczne doświadczenia edukacyjne często obejmują praktykę, refleksję i współpracę w celu utrzymania pamięci. Uczenie się przez doświadczanie zanurza uczniów w doświadczeniu i pozwala im zastosować wiedzę w rzeczywistych sytuacjach. Ten kurs online uwzględnia gry, naukę opartą na grach, rzeczywistość wirtualną lub rozszerzoną (VR lub AR) jako część swoich działań, zapewniając w ten sposób doświadczenia edukacyjne, które są nie tylko istotne, ale także wciągające i wciągające. Aby zaangażować uczniów, organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego mogą rozważyć odgrywanie ról w środowisku uczenia się na odległość, a także symulacje biznesowe, awatary i interaktywne doświadczenia przypominające gry.

- **Edukacja na miarę**

Ponieważ duża część nauki jest przenoszona do Internetu, nauczycielom coraz trudniej jest utrzymać kontakt z uczniami, gdy są oni w pracy. Takie podejście nie tylko prowadzi do szybszego zapomnienia przyswojonego materiału, ale także stanowi straconą okazję do znaczącego nawiązania kontaktu z uczniami. W przypadku braku edukatorów, mentorów, trenerów, instruktorów itp. na żywo, cyfrowe doświadczenia edukacyjne muszą być tak atrakcyjne i interaktywne, jak to tylko możliwe. Uczniowie będą pytać: „Co z tego będę miał?” i edukatorzy uczestniczący w niniejszym kursie online będą musieli odpowiedzieć na to wezwanie — zajęcia online muszą być zabawne, odpowiednie, dostępne i zindywidualizowane.

- **Coaching i mentoring**

Angażujące doświadczenia edukacyjne nie muszą się kończyć na końcu tego kursu online. Zamiast tego wszyscy dostawcy usług szkoleniowych mogą rozważyć, jak skutecznie zbudować kulturę coachingu w swojej organizacji tak, by nauka była ciągła i zawsze istotna dla wydajności pracy. Korzystanie z takich elementów, jak karty wyników i spotkania jeden na jednego, może stale monitorować wyniki w nauce oraz zapewniać pomocny coaching i spostrzeżenia.

2.5 Opracowane materiały edukacyjne

W ramach kursu online dla dostawców usług VET opracowano następujące materiały edukacyjne:

- Zarys kursu online ([zobacz link](#))
- Kurs online - 12 rozdziałów ([zobacz link](#))
- Zawartość kursów online ([zobacz link](#))
- Wykłady z kursów online ([zobacz link](#))
- Raport z przeglądu literatury ([patrz link](#))

3. Załącznik

3.1 Materiały do nauki:

materiały w języku niemieckim

materiały w języku greckim

materiały w języku polskim

materiały w języku włoskim